

พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของ
เด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์
ด้วยเกมการศึกษา

● นางฉัตรมงคล สวนกัน

พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

โดยการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา

The Development of Analytical Thinking Skills of Preschool Children by Organizing Experiences Using Educational Games

นางฉัตรมงคล สนวนกัน

ดร.พจมาน ชำนาญกิจ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ หาประสิทธิภาพของเกมการศึกษาที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อเกมการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเชียงเซา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย เกมการศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ /83.70
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- . ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อเกมการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were: 1) to determine the efficiency of educational games sabat cōy of analytical thinking skills, 2) to compare analytical thinking skills for preschool children before and after organizing experiences using educational games, and 3) to assess the satisfaction of preschool children.

The sample selected by the purposive sampling was 18 kindergarteners who studying in the second semester of academic year 2010 at Ban Siangsao School. The research instruments were : 1) the educational games, 2) the experience plans to develop of analytical thinking skills, 3) the test of analysis thinking skills, and 4) satisfaction questionnaire of cla.i f ol children toward educational games. The percentage and standard deviation use to analyze the data and t-test for dependent group were employed in testing hypothesis.

The findings of this study were as follows :

1. The efficiency of educational games to develop analytical thinking skills of children performance was 84.12/83.70.
2. The analytical thinking skills for preschool children after organizing experiences using educational games was significantly higher than the score of those before the experience at .01 level.
3. The satisfaction of the preschool children toward educational games in overall was at the high level.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในมาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด 4 ยังได้กำหนดแนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ถึง มาตรา 30 ซึ่งสาระสำคัญของหมวดนี้ครอบคลุมหลักการ สาระการเรียนรู้และกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้าง ให้แนวทางการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะมาตราที่ 24 ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า () ว่าต้องฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และใน ยังได้กล่าวถึงการจัดการกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 14

การคิดเป็นความสามารถของสมองที่ประมวลข้อมูลที่ได้จากการรับรู้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ในตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนาขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก “กระบวนการคิด” จึงเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเห็นอย่างชัดเจนในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่มุ่งให้เด็กมี

พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกำหนดจุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในข้อ 10 ว่า ให้เด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย กระทรวงศึกษาธิการ 2546

นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน) ยังได้กำหนดเป้าหมายความสามารถในการคิดที่ต้องการให้เกิดในผู้เรียนระดับปฐมวัย ตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ถ้าสามารถพัฒนาให้เกิดในตัวผู้เรียนก็จะนำไปสู่การเกิดโครงสร้างกระบวนการคิด ทำให้ผู้เรียนมียุทธศาสตร์การคิดของตนเอง สามารถกำกับและควบคุมกระบวนการคิดของตนได้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 :)

การคิดของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองที่มีผลจากการรับรู้สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทั้งที่เด็กรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว การคิดของเด็กปฐมวัยจะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของสมองและกระบวนการทำงานของสมอง ซึ่งการทำงานของสมองจะพัฒนาด้านการคิดของเด็ก จากการสังเกตเด็กปฐมวัยจะพบว่า การคิดของเด็กเกิดขึ้นตลอดเวลา เมื่อเด็กคิดสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเกิดเป็นพฤติกรรมหรือสะท้อนออกมาในรูปการกระทำ เพราะสมองเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการคิด เด็กจะเริ่มต้นพัฒนาด้านการคิดจากการรับรู้ของประสาทสัมผัสซึ่งเป็นประสบการณ์แรกหรือเป็นขั้นต้นของพัฒนาการทางการคิด การคิดของเด็กเป็นไปตามสิ่งที่เด็กเห็น ได้ยิน รู้สึกรู้สึก ซึ่งเป็นการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งห้าหรือที่เรียกว่า ขั้นประสาทรับรู้ Sensorimotor Teya และพร้อมที่จะพัฒนาไปขึ้นก่อนปฏิบัติการ Preoperational Teya) ในแต่ละขั้นของพัฒนาการ เด็กจะพัฒนาเครื่องมือในการคิด คือสัญลักษณ์ Rh r t) เด็กจะมองวัตถุไม่เพียงแต่ว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร แต่จะมองว่าสิ่งนั้นเป็นตัวแทนหรือใช้แทนอะไรได้บ้าง โดยใช้คำพูดเป็นการสื่อความหมาย ประสบการณ์ซ้ำๆ จะช่วยให้เด็กพัฒนาได้เร็วขึ้น อารมณ์ สุวรรณपाल

การคิดวิเคราะห์เป็นอีกประเภทหนึ่งของการคิดที่เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในด้านอื่นๆ เหนือกว่าบุคคลอื่นๆ ทั้งทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะสำคัญ คือการสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ การตั้งสมมุติฐานที่มีผลมาจากการศึกษาค้นคว้า และการตัดสินใจในสิ่งต่างๆ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจด้วยเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดระดับสูงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดทั้งหมด ทั้งการคิดวิจารณ์และการคิดแก้ปัญหา ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ.)

การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการคิดของเด็กปฐมวัย จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามวัย สาระที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญที่กล่าวไว้ในหลักสูตร เมื่อพิจารณาแล้วสาระที่ควรเรียนรู้จะส่งเสริมด้านการคิดของเด็กในเรื่อง การใช้ภาษา จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เมื่อครูนำสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรมาวางแผนการจัดประสบการณ์ ใช้วิธีการที่เน้นหรือกระตุ้นให้เด็กได้คิดจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงผ่านกิจกรรมหลัก เด็กจะได้ประสบการณ์ตรงและพัฒนาด้านการคิดโดยที่เด็กไม่รู้ตัว ดังนั้นครูจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ด้วยการนำกระบวนการคิดไปใช้ อารมณ์ สุวรรณपाल.

2551 : การจัดกิจกรรมและประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการคิด ครูปฐมวัยต้องเป็นผู้รู้จักคิดหา กิจกรรมทางการคิดมาจัดเป็นประสบการณ์ให้กับเด็ก และเข้าใจหลักการและวิธีการจัดประสบการณ์อย่างถูกต้อง ซึ่งหลักการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาการคิด คือ จัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติโดยการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ศึกษาจากสถานที่ ประกอบอาหาร เล่นเกมการศึกษา ผูกแก้ปัญหามิในชีวิตประจำวัน อารมณ์ สุวรรณपाल.) โดยเฉพาะเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะทาง กระบวนการศึกษาธิการ) เกมการศึกษาเป็นเกมที่เป็นพื้นฐานทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่มุ่งเน้นการสังเกต คิดหาเหตุผลและแก้ปัญหาจากการเล่น ในการเล่นเด็กจะเป็นผู้วางแผนและเล่นเกมเอง อารมณ์ สุวรรณपाल. 2551 :) และเกมการศึกษา (Didactic Games) ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ ได้ใช้สติปัญญาในการสังเกต คิดหาเหตุผลและแก้ปัญหาโดยพยายามฝึกให้ใช้เวลาสิ้นสุด เกมการศึกษาเล่นได้ทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม เกมการศึกษาเหมาะสำหรับเด็กอายุ 6 ขวบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อ) ส่งเสริมการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ) ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา) ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา) ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้) ปลูกฝังคุณธรรม เช่น ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย สิ่งที่เด็กเรียนรู้จากเกมการศึกษาคือ การฝึกคิด การวิเคราะห์.) และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดและเกมการศึกษา ยังชี้ให้เห็นว่า เกมการศึกษาช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดในเด็กปฐมวัยได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง เช่น กัญญาลา ศิริชัย 2549 (บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา มิติสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย ผลทำให้เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามีมิติสัมพันธ์ มีพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีเหตุผลสูงขึ้น พจนารถ บุญพงษ์ 2549 : (บทคัดย่อ) ยังพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมฝึกทักษะการคิด มีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น และลักษณะ แก้วทอง (บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยเกมการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดประสบการณ์ด้านความคิดสร้างสรรค์ด้วยเกมการศึกษามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสามารถทำให้เด็กมีการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้รายงานคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระดับก่อนประถมศึกษา ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้เรียนว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งผลการประเมินรอบ 1 ของโรงเรียนบ้านเชียงเขายอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งผู้ประเมินได้ให้ข้อสังเกตว่าการจัดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนยังไม่เด่นชัด และในรอบ 2 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีแต่ยังขาดสื่อและกระบวนการที่ชัดเจน โรงเรียนจึงมีนโยบายที่จะพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านนี้ในรอบ 3 ให้ได้ระดับดีมาก

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนในระดับปฐมวัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเชียงเขา อำเภอสว่างนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดด้านอื่นๆ สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

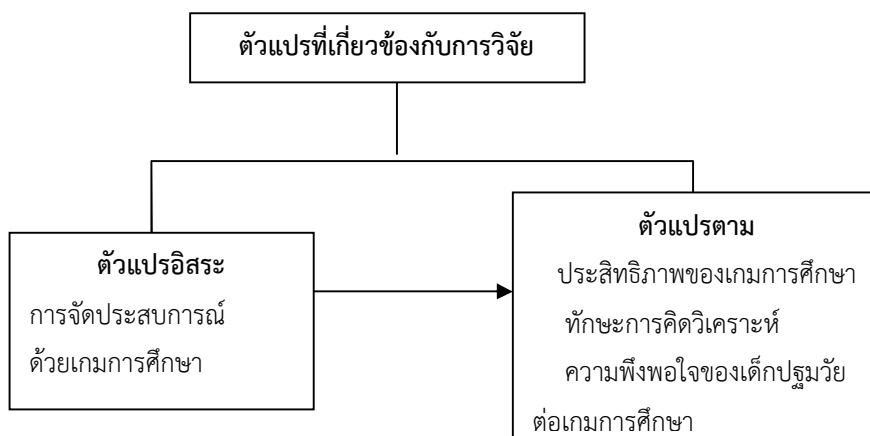
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

- . เพื่อหาประสิทธิภาพของเกมการศึกษาที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย
- . เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย
- . เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อเกมการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์นำเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายร่มสนธิ์ ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาจาน โรงเรียนบ้านดงขาว โรงเรียนบ้านดอนถ่อนโคกกลางวิทยาและโรงเรียนบ้านเชียงเซา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 95 คน

. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเชียงเซา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- . เกมการศึกษา
- . แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
- . แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
- . แบบประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อเกมการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทดสอบก่อนการทดลองโดยใช้แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 15 ข้อ

2. ดำเนินการทดลอง โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เล่นเกมการศึกษาตามแผนการจัดประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที

3. สังเกตพฤติกรรมขณะที่นักเรียนเล่นเกมการศึกษา

. ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อเกมการศึกษาหลังการทดลอง

ทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลอง

. นำคะแนนจากแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ และแบบประเมินความพึงพอใจ มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการดังนี้

วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของเกมการศึกษา จากคะแนนการสังเกตพฤติกรรม ในขณะที่เล่นเกมการศึกษา ตามเกณฑ์การประเมินของแต่ละหน่วย และคะแนนทดสอบหลังได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติ T test แบบ Dependent samples

. หาค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อเกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมในการคิดวิเคราะห์ ความสำเร็จในการเล่นเกการศึกษา และสัมภาษณ์ขณะที่นักเรียนเล่นเกมการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 70 สูงกว่าเกณฑ์
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ ด้วยเกมการศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

1. เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.70 ซึ่งมี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 ทั้งนี้เนื่องจาก เกมการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้จากการศึกษาชนิด และ ประเภทของเกมการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกเกมการศึกษาที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย จนได้เกมการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ เช่น เกมจับคู่ เกมภาพตัดต่อ เกมเรียงลำดับ เกมจัด หมวดหมู่ เกมศึกษารายละเอียดของภาพ ลอตโต) ที่มีสีสันสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน มีจำนวนที่ เพียงพอกับนักเรียน นำเกมการศึกษาไปจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ด้วยเกม การศึกษา การจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษาของผู้วิจัยมีหลากหลายรูปแบบทั้งเล่นคนเดียว เล่นเป็นกลุ่ม นักเรียนสามารถเลือกเล่นเกมที่ตัวเองชอบ มีการแข่งขันเล่นเกมกับเพื่อนๆ และเกมการศึกษาไม่ยากเกินไป สอดคล้องกับ ธัญลักษณ์ ลิขวนคำ 2544 ที่ใช้วิธีการให้นักเรียนได้เล่นเกมคนเดียว หรือ 2 คนต่อชุด นักเรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ช่วยเหลือเพื่อน และก่อนที่จะนำไปจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน ได้ ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านประเมินคุณภาพ ผลการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษาของ เด็กปฐมวัย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากเกม การศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาของรูปภาพสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสีสันสวยงาม รูปแบบในการเล่นไม่ยากเกินความสามารถของนักเรียน และการจัด ประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้รู้จักสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่และเชื่อมโยงซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เช่น ความสามารถทางคณิตศาสตร์ สอดคล้อง กับ ผลงานวิจัยของ พัทรี นันทดี บทคัดย่อ ที่ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้เกมการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนโดยใช้เกมการศึกษาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ

การคิดอื่นๆ ด้วย เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล ผลงานวิจัยของ กัญญาชลา ศิริชัย (บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีเหตุผลสูงขึ้น พชร กัลยา (บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์โดยภาพรวม และจำแนกรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับดี และเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง พบว่า สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และพจนารถ บุญพงษ์ (บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยโดยใช้เกมฝึกทักษะการคิด ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมฝึกทักษะการคิด มีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น และยังพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสังคมอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา พวกพล 2549 : (บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมด้านสังคม ความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ของนักเรียนปฐมวัย หลังจากได้ทำกิจกรรมเกมการศึกษาสูงกว่าก่อนได้ทำกิจกรรมเกมการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 60 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก เนื่องมาจากเกมการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบ แนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงให้มีสีสันสวยงาม รูปภาพชัดเจน เนื้อหาสาระของรูปภาพสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร ดึงดูดความสนใจของนักเรียน และเนื้อหาไม่ยากเกินไป เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของนักเรียน สอดคล้องกับคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 5 ปี คือ เด็กวัยนี้สามารถบอกความแตกต่างของกลืน สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ นักเรียนได้มีโอกาสร่วมกับเพื่อนๆ ใช้ความคิด ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ลักษณะ แก้วทอง ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาส่งเสริมให้พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นอย่างชัดเจน นักเรียนได้รับความสนุกสนานจากการเล่นเกม ได้แสดงความสามารถของตนเอง ได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1 การผลิตเกมการศึกษาควรให้มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนของนักเรียนและมีสีสันสวยงาม
- 2 ควรให้นักเรียนได้เล่นเกมการศึกษาในช่วงกิจกรรมเสรีหรือในเวลาว่างด้วย เพื่อจะได้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้นและยังส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมอีกด้วย

ในขณะที่นักเรียนเล่นเกมการศึกษา ครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจ

ครูควรยืดหยุ่นเวลาในการเล่นเกมการศึกษา ถ้านักเรียนต้องการเวลาเพิ่ม

ควรนำเกมการศึกษาไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้เล่นด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษาในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ โดยปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับอายุและระดับชั้น

3 ควรมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หนังสือนิทาน ชุดกิจกรรม หรือเทคนิคการสอนแบบต่างๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กัญญชลลา ศิริชัย ผลของการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการ

คิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ราชภัฏกำแพงเพชร อุดมสำเนา

ธัญลักษณ์ สีชวนคำ การคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัยที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อุดมสำเนา

นายกรัฏมนตรี, สำนัก. แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2545 – 2549). กรุงเทพฯ : พริกหวาน

กราฟฟิค

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ.). การพัฒนาการคิด กรุงเทพฯ : เทคนิคพรินติ้ง

พจนารถ บุญพงษ์ การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัยโดยใช้เกมฝึกทักษะ

การคิด วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น อุดมสำเนา

พัชรีย์ กัลยา ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กรุ่นวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกม

การศึกษามิติสัมพันธ์ ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อุดมสำเนา

พัชรีย์ นันทดี การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราษฎร์คุรุวิทยาคาร)

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้เกมการศึกษา วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อุดมสำเนา

รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และการ

พิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพฯ : จุดทอง

ลักษณะ แก้วทอง. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ด้วยเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อุดมสำเนา

วิชาการ, กรม หลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช . กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์

ครูสภาลาดพร้าว

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี).

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

อารมณ สุวรรณपाल การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ - . พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

